

**การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบบริการสังคม
เพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2***
**Development of Social-Service Instructional Model
to Encourage the Public Mind of the Grade 8th Students**

¹รุ่งโรจน์ หวังชม และ ประสงค์ สายหงษ์

¹Rungrot Wangchom and Prasong Saihong

¹มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹Mahasarakham University, Thailand.

¹Corresponding Author's Email: rwangchom@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้ มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบบริการสังคมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 2. ศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบบริการสังคมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสวายจิกพิทยาคม อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ในการใช้รูปแบบจำนวน 35 คนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ บันทึกสะท้อนคิดของนักเรียนตามรูปแบบ แบบประเมินจิตสาธารณะ นักเรียนตามรูปแบบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1. ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบบริการสังคมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน 2) วัตถุประสงค์ 3) ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 4) ระบบสังคม 5) หลักการตอบสนอง และ 6) ระบบสนับสนุนซึ่งด้านขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การเตรียมการ 2) ลงมือปฏิบัติการ 3) การสะท้อนกลับ และ 4) จัดแสดงผลงาน 2. ผลการประเมินจิตสาธารณะของผู้เรียนตามรูปแบบ พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะโดยรวมในระดับสูง ส่วนผลการสะท้อนคิดเห็นของนักเรียน พบว่า รูปแบบการเรียนรู้มีความเหมาะสมสามารถส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสาธารณะเพิ่มขึ้นได้

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้; จิตสาธารณะ; นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

*Received May 10, 2020; Revised July 20, 2020; Accepted March 7, 2021

Abstract

The objectives of the study were (1) to develop the instructional model involving social service in order to encourage the public mind of the grade 8th students and (2) to investigate the effectiveness of the instructional model involving social service in order to encourage the public mind of the grade 8th students. The methodology of this study consisted of 3 phases as followed: (1) to study the context, current conditions, concepts, theories, and researches relating to the instructional model in the way of social service; (2) to develop the instructional model involving social service in order to promote the public mind of the grade 8th students; (3) to investigate the effectiveness of the instructional model involving social service in order to encourage the public mind of the grade 8th students at Sa Wai Jeek Pittayakhom School in the 2nd semester in the academic year 2018. The 35 subjects were selected with purposive sampling. The tools used for collecting data were the reflexive-mind records of students conforming to evaluation form of public mind. Mean and standard deviation were employed to analyze data.

The finding showed as followed. 1. There were 6 components of the instructional model involving social service in order to encourage public mind; that is, (1) concepts and principal theories, (2) objectives, (3) procedures of the learning model, (4) social system, (5) principle of reaction, (6) support system. It was found that there were 4 main procedures of the service learning model which consisted of preparation, action, reflection and celebration. 2. The evaluation of public mind of the grade 8th students showed that the students had the public mind quality at high level. Besides, the results from reflexive-mind records showed that the instructional model was suitable for encouraging the public mind of the students properly.

Keywords: Development of Social-Service Instructional Model; Public Mind; the Grade 8th Students

บทนำ

คุณลักษณะด้านจิตสาธารณะเป็นความสนใจและพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสาธารณะ รวมถึงความเคารพห่วงใยในสมบัติส่วนรวม ซึ่งมีใช้เฉพาะครอบครัว ญาติมิตรคนรอบข้างหรือชุมชนละแวกบ้านเท่านั้น หากคลุ้มถึงบุคคลอื่นที่ไม่รู้จัก ไม่เคยพบแต่ก็รู้อยู่ว่าเป็นส่วนหนึ่งที่ตนสังกัด (Phra Phaisan Wisalo, 2001) จิตสาธารณะมีความสำคัญเนื่องจากว่าคนมาอยู่รวมกันเป็นสังคมย่อมต้องมีความสัมพันธ์ในรูปแบบการพึ่งพากัน หากคนในสังคมขาดจิตสาธารณะจะมีผลกระทบหลายด้าน ได้แก่ ระดับบุคคล ครอบครัว

องค์กร ชุมชน สังคมในระดับประเทศและโลก จิตสาธารณะ เป็นคุณธรรมของพลเมืองดีและเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาสังคม (Wattanathamsiri, and Sanjohn, 2000) มีจิตสำนึกด้านความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา ด้านความรับผิดชอบต่อครอบครัว ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง (Chantawee, Udomsak, and Sritrakarn, 2020) น้อมนำสู่การเปิดใจยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยี การเปิดใจยอมรับสังคมที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว (Horsaengchai, Phra Pramote Vatagovito, and Phramaha Veerasak Abhinandavedi, 2020)

หน่วยงานทางสังคมทั้งภาครัฐและเอกชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของจิตสาธารณะเยาวชน จึงสนับสนุนให้ปลูกฝังจิตสาธารณะให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน ดังจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาเด็กและเยาวชน ได้แก่ ให้รู้จักช่วยเหลือผู้อื่นโดยมีจิตสำนึกในการให้และการอาสาสมัคร รวมทั้งมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและประเทศ ให้มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและต่อส่วนรวมตามสมควรแก่วัย และมาตรฐานการศึกษาของชาติได้กำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัดไว้ว่าคนไทยต้องเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข มีกำลังกาย กำลังใจที่สมบูรณ์ ความรู้ และทักษะที่จำเป็นและเพียงพอในการดำรงชีวิต และพัฒนาสังคม นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้ การปรับตัว ทักษะทางสังคม มีคุณธรรม และจิตสาธารณะ จิตสำนึกในความเป็นพลเมืองที่ดี (Office of the Education Council, 2005) กระบวนการเรียนรู้ที่ดีจะต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องด้านการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ การเคารพ กฎหมาย ความเสมอภาค มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของชาติ (Prachumchai, and Anghirun, 2020) รวมทั้งการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (Office of the National Education Commission, 2002) การพัฒนาการศึกษาจะมีส่วนช่วยพัฒนาเยาวชนของชาติทั้งในด้านความรู้ ความคิดความประพฤติและคุณธรรม และเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อันเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติ (Phrapalad Somchai Payogo, Phumphonkhochasorn, and Kumchusang, 2020) ดังนั้น ประเทศไทยต้องปรับเปลี่ยนวิธีการ และกระบวนการในการบริหารงานเพื่อพัฒนาศักยภาพของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทางการศึกษาซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาเยาวชน อันเป็นอนาคตของชาติ รากฐานของการพัฒนาประเทศต้องเริ่มจากการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากรภายในประเทศเป็นสำคัญ (Office of the National Economic and Social Development Board, 2007)

การพัฒนาจิตสาธารณะในตัวบุคคล ควรได้รับการพัฒนาตั้งแต่วัยเด็กเพราะเป็นช่วงที่เด็กมีความพร้อมและง่ายต่อการปลูกฝังและส่งเสริมจริยธรรม วัฒนธรรมอย่างมากในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพราะเป็นระยะที่เด็กกำลังจะก้าวสู่วัยรุ่น เด็กในวัยนี้สามารถคิดในสิ่งที่เป็นนามธรรมและเป็นวัยที่เริ่มแสวงหาเอกลักษณ์แห่งตนจะสามารถมองเห็นความแตกต่างสามารถเปรียบเทียบคิด แยกแยะวัตถุออกเป็นหมวดหมู่ขึ้นตอน รู้จักคิดโดยใช้การสร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยงได้ เด็กจะเริ่มสนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัวแทนการสนใจตนเอง (Pantumanawin, 1995) ซึ่งถ้าเด็กได้รับการปลูกฝังจิตสาธารณะให้เป็นไปในทางที่ถูกต้องเหมาะสม เมื่อเติบโตขึ้นจะทำให้สามารถเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและ

วัฒนธรรม ส่งผลต่อการปรับตัว หรือ การแก้ปัญหา ด้านการสื่อความหมาย ด้านการดำรงชีวิต ด้านการควบคุมตนเอง และด้านการสร้างสัมพันธภาพ (Suntonpong, 2019) อันจะส่งผลให้สามารถอยู่ร่วมกับคนในสังคมได้อย่างมีความสุข

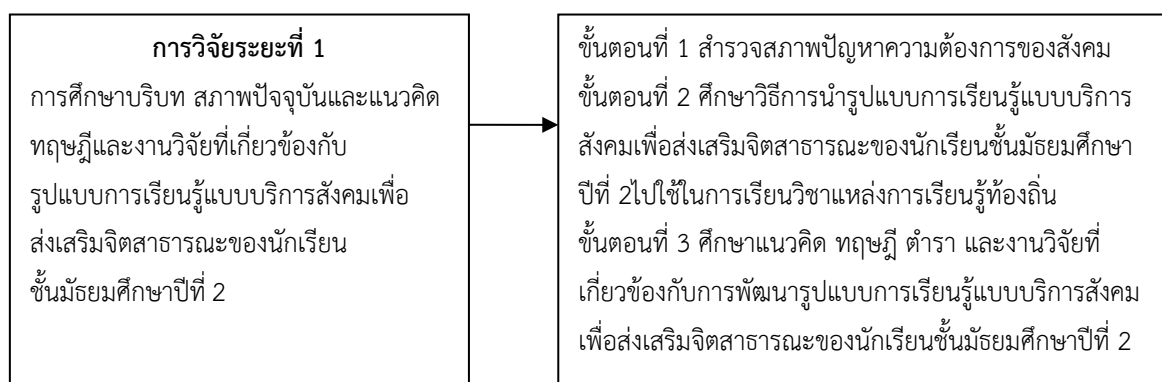
บทความวิจัยนี้นำเสนอการพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้แบบบริการสังคมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพราะการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการมีจิตสาธารณะที่เหมาะสม ตลอดจนเป็นบุคลากรที่ดีเหมาะสม ของครอบครัว สังคมและประเทศต่อไป ซึ่งผู้ที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมของเด็ก ได้แก่ บิดามารดา ครู และเพื่อนร่วมวัยเดียวกันรวมทั้งสื่อมวลชนด้วย ตามลำดับ หากครอบครัว ครู เพื่อนร่วมวัย และสื่อมวลชน ได้ถ่ายทอดความมีจิตสำนึกที่ดี มีจิตสำนึกต่อสาธารณะสมบัติส่วนรวมให้แก่เด็กอย่างสม่ำเสมอ เด็กก็จะซึมซับเอาคุณลักษณะที่ดีนี้ติดตัวไป ผลจากการวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ได้รูปแบบการเรียนรู้แบบบริการสังคมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทำให้นักเรียนช่วยเหลือผู้อื่น ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม สอดคล้องกับกรอบเป้าหมายหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมมีศักยภาพในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ

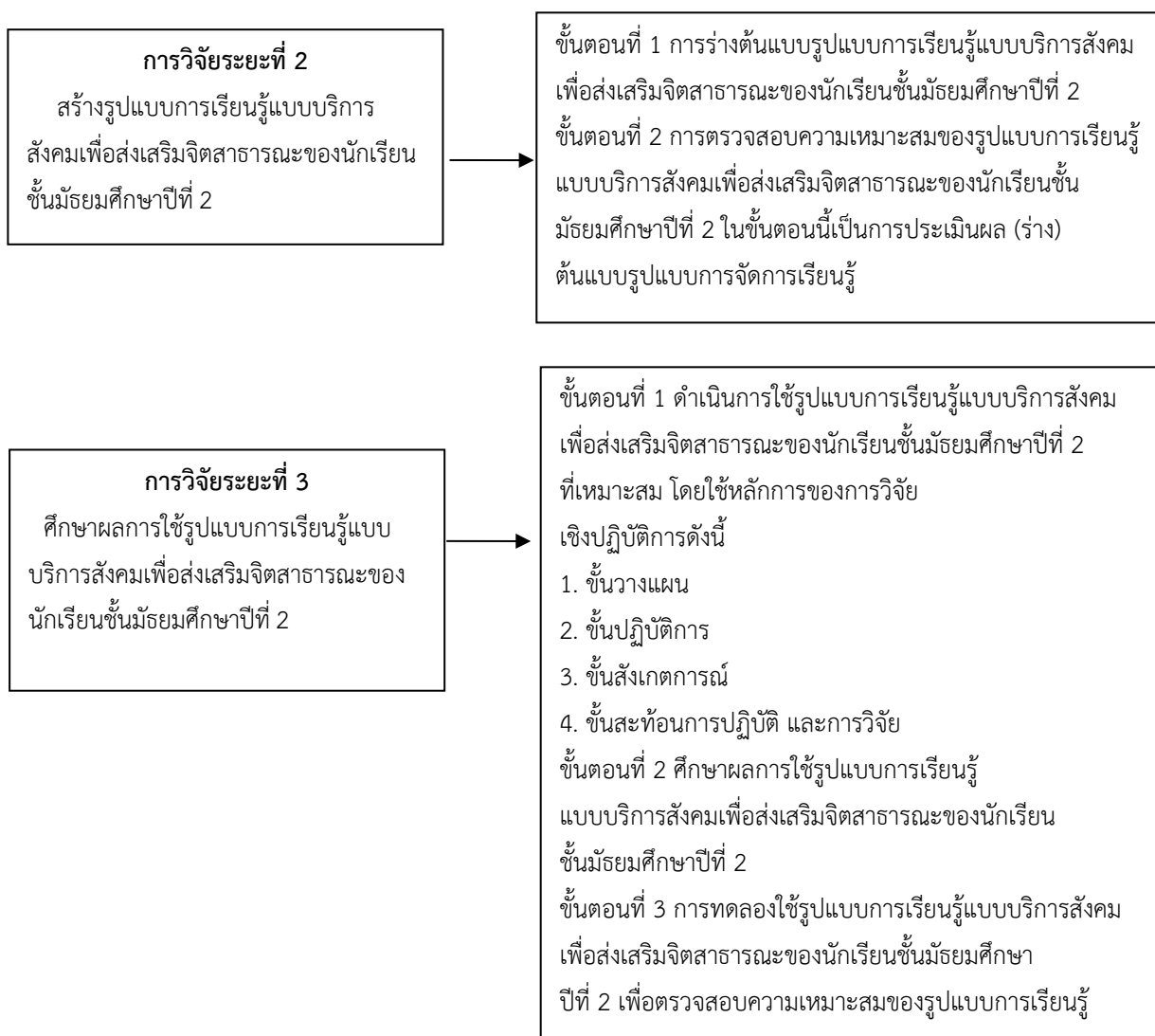
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบบริการสังคมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. ศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบบริการสังคมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบบริการสังคมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยผสมผสานวิธีการ (Mixed Method Designs) ซึ่งได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ รายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสวายจิกพิทยาคม อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ในการใช้รูปแบบจำนวน 35

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปฏิบัติการของรูปแบบการเรียนรู้แบบบริการสังคมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีดังนี้ คือ

เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการวิจัย ได้แก่ คู่มือสำหรับผู้เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบบริการสังคมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ชุดการสอนวิทยาศาสตร์เพิ่มเติม(แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น) เรื่อง พืชสมุนไพร จำนวน 5 ชุด ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามรูปแบบการเรียนรู้แบบบริการสังคมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะที่สังเคราะห์ขึ้น

เครื่องมือสะท้อนผลการปฏิบัติ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างแบบประเมินผลการจัดกิจกรรมแบบบันทึกสะท้อนคิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมการ เป็นขั้นตอนในการให้การให้ความรู้แก่นักเรียนในการมีส่วนร่วมและเรียนรู้จากการทำกิจกรรมบริการสังคม เพื่อการสำรวจและระบุความต้องการของชุมชนจากแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น ตามจุดประสงค์ของรายวิชา จากนั้นให้ผู้เรียนการเลือกและวางแผนกิจกรรมบริการสังคมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ มีการระบุขอบเขตเนื้อหาวิชาที่ศึกษาและฝึกการทำกิจกรรมเพื่อบริการสังคม เพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา

ขั้นที่ 2 ลงมือปฏิบัติการ เป็นขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงได้ด้วยตนเอง นำความรู้ทางวิชาการไปบูรณาการเพื่อให้บริการทางสังคม และพัฒนาวิธีการอย่างต่อเนื่องทุกกิจกรรม ซึ่งเป็นขั้นที่ผู้เรียนได้วางแผนหรือเตรียมการแล้วต่อจากขั้นที่ 1

ขั้นที่ 3 การสะท้อนกลับ เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนนำผลการปฏิบัติจริงจากขั้นที่ 2 มาร่วมกันคิดวิเคราะห์อภิปรายเพื่อให้ได้แง่คิดจากการปฏิบัติจริง ซึ่งกิจกรรมในขั้นนี้จะออกมาในรูปของการนำเสนอหน้าชั้นเรียนหรือโครงการ

ขั้นที่ 4 เฉลิมฉลอง เป็นขั้นตอนที่แสดงถึงสิ่งที่ผู้เรียนได้ช่วยเหลือชุมชนนำผลของการจัดกิจกรรมในขั้นที่ 3 นำผลิตภัณท์ที่เกิดจากชุมชนมาจัดนิทรรศการผลงานนักเรียน ซึ่งเกิดจากการปฏิบัติจริง การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในระยะพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบบริการสังคมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะวิจัยเชิงปฏิบัติการประกอบด้วย 1) เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการวิจัย 2) เครื่องมือที่ใช้สะท้อนผลการปฏิบัติและ 3) เครื่องมือที่ใช้ประเมินผลรูปแบบการเรียนรู้การสอน ดังต่อไปนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการวิจัยเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการวิจัย ได้แก่ คู่มือสำหรับผู้เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบบริการสังคมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้สังเคราะห์ขึ้นในการวิจัยระยะที่หนึ่ง โดยมีลำดับขั้นการพัฒนาดังนี้

ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หลักสูตรและเนื้อหาที่จะสอนหลักการและเป้าหมายของการสอน ในรายวิชาวิทยาศาสตร์เพิ่มเติม(แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น) แนวการจัดรูปแบบการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วม

วิเคราะห์เนื้อหา และกำหนดรูปแบบคู่มือสำหรับผู้เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบบริการสังคมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ

เครื่องมือที่ใช้สะท้อนผลการปฏิบัติ

เครื่องมือที่ใช้สะท้อนผลการปฏิบัติ เป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลในระหว่างการจัดกิจกรรมบริการสังคม มีดังนี้ 1) ใบงานแต่ละชุดการเรียนรู้ 2) โครงการหรือกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อบริการสังคม 3) สังเกตการนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน 4) แบบบันทึกสะท้อนผลความคิดของนักเรียน 5) นวัตกรรมที่ได้จากการจัดกิจกรรมการบริการสังคม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

- 1) หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากแบบประเมิน
- 2) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากเครื่องมือแบบบันทึกสะท้อนคิด
- 3) วิเคราะห์เนื้อหาจากแบบบันทึกสะท้อนผล

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบบริการสังคมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบบริการสังคมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน 2) วัตถุประสงค์ 3) ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 4) ระบบสังคม 5) หลักการตอบสนอง 6) ระบบสนับสนุนซึ่งด้านขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การเตรียมการ 2) ลงมือปฏิบัติการ 3) การสะท้อนกลับ และ 4) เฉลิมฉลอง

องค์ประกอบ	สาระสำคัญขององค์ประกอบ
1. แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน	1. การเรียนการสอนโดยการบริการสังคมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับประสบการณ์จริง 2. ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักคิดแก้ปัญหา อภิปรายโต้แย้งอย่างมีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนตลอดจนได้ร่วมกันวางแผนงานเพื่อปฏิบัติกิจกรรมบริการวิชาการเพื่อให้เกิดความตระหนักต่อบทบาทหน้าที่ของพลเมืองที่ดีของสังคม 3. ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการร่วมมือในการปฏิบัติเพื่อเชื่อมโยงประสบการณ์และความสนใจของผู้เรียน
2. วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะในการทำงานซึ่งเกิดจากการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม 2. เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและกระตุ้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาจากสถานการณ์ปัจจุบัน 3. เพื่อให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการบูรณาการองค์ความรู้ที่ได้รับไปบริการสังคม ซึ่งผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง 4. เพื่อให้ผู้เรียนคิดไตร่ตรองตนเอง สามารถสะท้อนความคิดอันนำไปสู่ผลงานที่เชื่อมโยงกับการทำกิจกรรมบริการสังคมกับความรู้ที่ได้รับจากการเรียนในชั้นเรียน
3. ขั้นตอน การสอน	1. ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ (Preparation) ชี้แจงและแจ้งวัตถุประสงค์ของเนื้อหาวิชา/ ให้ความรู้แก่ผู้เรียนในการมีส่วนร่วมและเรียนรู้จากกิจกรรม บทบาทผู้เรียน และข้อตกลงร่วมกันในการทำกิจกรรมในชั้นเรียน ชี้แจงเกณฑ์การวัดและ

	ประเมินผลการเรียนการสอนโดยการบริการสังคม 2. ขั้นตอนที่ 2 ลงมือปฏิบัติการ (Action) ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงด้วยตนเอง นำความรู้ทางวิชาการไปบูรณาการเพื่อให้บริการสังคม และพัฒนาวิธีการอย่างต่อเนื่องทุกกิจกรรม 3. ขั้นที่ 3 การสะท้อนกลับ (Reflection) ให้ผู้เรียนนำผลการปฏิบัติจริงจากขั้นที่ 2 มาร่วมกันคิดวิเคราะห์ อภิปรายเพื่อให้ได้แง่คิดจากการปฏิบัติจริง ซึ่งกิจกรรมในขั้นนี้จะออกมาในรูปของการนำเสนอหน้าชั้นเรียนหรือโครงการ 4. ขั้นที่ 4 เฉลิมฉลอง (Celebration) แสดงถึงสิ่งที่คุณเรียนได้ช่วยเหลือชุมชนนำผลของการจัดกิจกรรมในขั้นที่ 3 นำผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากชุมชนมาจัดนิทรรศการ ผลงานนักเรียน ซึ่งเกิดจากการปฏิบัติจริง
4. ระบบสังคม	บทบาทผู้สอน เป็นเพียงผู้คอยชี้แนะ ติดตาม สนับสนุนและให้คำปรึกษา เป็นผู้คอยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ร่วมกันโดยใช้เทคนิคการสนทนาเกี่ยวกับสภาพปัญหาทางสังคมในปัจจุบันเพื่อให้ผู้เรียนได้อภิปรายโต้แย้งตามแนวทางประชาธิปไตย บทบาทผู้เรียน เป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรม นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ไตร่ตรองความรู้ความสามารถของตนเองและคิดใคร่ครวญตระหนักในบทบาทหน้าที่ของพลเมืองที่ดี วางแผนปฏิบัติการและพิจารณาไตร่ตรองในแต่ละขั้นตอนของการวางแผน ด้วยการเขียนบันทึกสะท้อนคิดจากชุดการสอน สนทนา อภิปราย เขียนรายงานสรุปโครงการและนำเสนอผลงานที่ได้รับจากการเรียนการสอนโดยการบริการสังคม
5. หลักการตอบสนอง	1. ผู้สอนและผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกัน ผู้เรียนเป็นผู้นำในการทำกิจกรรม ผู้สอนเป็นผู้คอยสังเกตการณ์ ให้กำลังใจและให้คำปรึกษาแนะนำในการวางแผนโครงการหรือกิจกรรมเพื่อบริการสังคม เมื่อปฏิบัติโครงการหรือกิจกรรมเสร็จแล้วผู้สอนให้คำชมเชยและยกย่องให้เป็นแบบอย่างกับเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ 2. ชุมชนมีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมหรือโครงการที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น
6. ระบบสนับสนุน	1. ชุมชน (สวนสมุนไพรรตาสุข) เป็นแหล่งการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ให้กับผู้เรียน 2. โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมบริการวิชาการแก่ชุมชน

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ (Preparation) เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการของสังคมจากแหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามจุดประสงค์ของรายวิชา กระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมกันคิดวิเคราะห์ อภิปรายหาแนวทางแก้ไขปัญหาย่างสร้างสรรค์ ร่วมกันวางแผนในการจัดกิจกรรมการบริการวิชาการแก่สังคมตามความต้องการของชุมชน และตามความรู้ ความสามารถและศักยภาพของตนเอง เพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของรายวิชาโดยชี้แจงและแจ้งวัตถุประสงค์ของเนื้อหาวิชา/ ให้ความรู้แก่ผู้เรียนในการมีส่วนร่วม

และเรียนรู้จากกิจกรรม บทบาทผู้เรียน และข้อตกลงร่วมกันในการทำกิจกรรมในชั้นเรียน ชี้แจงเกณฑ์การวัด และประเมินผลการเรียนการสอนโดยการบริการสังคม

ขั้นตอนที่ 2 ลงมือปฏิบัติการ (Action) เพื่อปฏิบัติการตามแผนการที่วางไว้ ซึ่งจะต้องเป็นการปฏิบัติอย่างมีความหมาย มีการบูรณาการทางวิชาการ มีการพัฒนาอย่างเหมาะสม ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง และมีการดูแลการปฏิบัติอย่างทั่วถึง การเชื่อมโยงองค์ความรู้ที่ได้รับจากขั้นเตรียมการ โดยครูกระตุ้นให้นักเรียนร่วมกันคิดวิเคราะห์เชื่อมโยงกิจกรรมที่วางแผนเพื่อ นำไปสู่การเกิดจิตสาธารณะ ใน 4 องค์ประกอบ คือ ด้านการใช้ด้านการถือปฏิบัติเป็นหน้าที่ ด้านการ เคารพสิทธิ์และด้านการปฏิบัติกิจกรรมที่เป็น โยชน์ต่อส่วนรวมโดยให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงด้วยตนเอง นำความรู้ทางวิชาการไปบูรณาการเพื่อให้บริการ สังคม และพัฒนาวิธีการอย่างต่อเนื่องทุกกิจกรรม

ขั้นที่ 3 การสะท้อนกลับ (Reflection) การให้นักเรียนร่วมกันคิดวิเคราะห์และ สรุปบทเรียน ระลึกถึงประสบการณ์จริงที่ได้ลงมือกระทำให้แก่ผู้อื่น ชุมชน หรือสังคม ในเชิงวิชาการ บริบท ส่วนตนและบริบททางสังคม กิจกรรมที่สะท้อนออกมายังเป็นการเปิดโอกาสในการเชื่อมโยง การทำงานเชิงวิชาการกับการทำ กิจกรรมรับใช้สังคมอีกด้วย กิจกรรมที่แสดงถึงผลสะท้อน ได้แก่การ อภิปราย การเขียนบรรยาย การอ่าน การ แสดงความคิดเห็น โครงการนักเรียน และการนำเสนอ รูปแบบต่างๆ เป็นต้น โดยให้ผู้เรียนนำผลการปฏิบัติจริงจากขั้นที่ 2 มาร่วมกันคิดวิเคราะห์ อภิปรายเพื่อให้ได้แง่คิดจากการปฏิบัติจริง ซึ่งกิจกรรมในขั้นนี้จะออกมาในรูปของการนำเสนอหน้าชั้นเรียนหรือโครงการ

ขั้นที่ 4 เฉลิมฉลอง (Celebration) การให้ความสำคัญต่อโครงการ เพื่อให้ นักเรียนรับรู้ว่า การกระทำของเขามีความสำคัญโดยจัดให้มีการแสดงความชื่นชมต่อนักเรียน ครูและ ผู้สนับสนุนจากชุมชน การระลึกถึงสิ่งทีนักเรียนได้ช่วยเหลือชุมชน ถือเป็นการปิดกิจกรรมการรับใช้ สังคม การเฉลิมฉลอง อาจประกอบด้วย การประชุม การร่วมฉลองกับผู้ที่มีส่วนร่วมในการรับใช้สังคม การมอบใบประกาศนียบัตร การจัดงานเลี้ยง การฉลองในสถานที่ที่จัดการรับใช้สังคม หรือหาโอกาส พิเศษขอบคุณผู้ที่มีส่วนร่วมในโครงการให้ โอกาสต่างๆ เพื่อประชาสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีเพื่อ ความร่วมมือต่อไป

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบบริการสังคมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบบริการสังคมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบบริการสังคมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

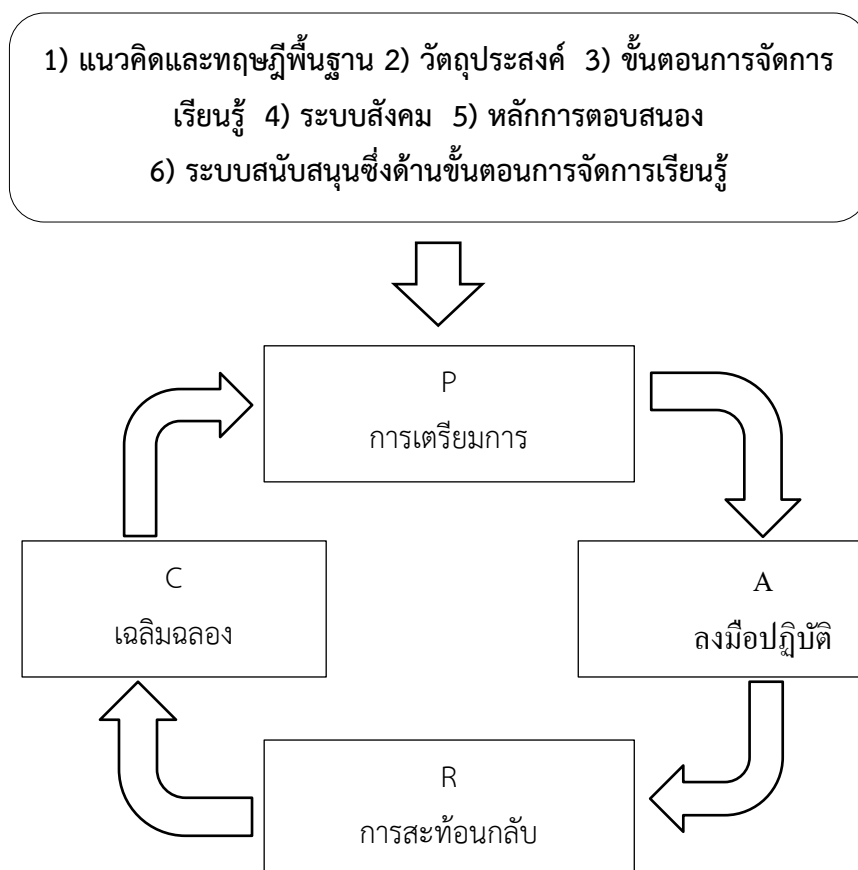
พฤติกรรมจิตสาธารณะ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ตัวชี้วัดช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ	3.59	0.53	ระดับสูง
ตัวชี้วัด อาสาทำงานช่วยเหลือผู้อื่นด้วยกำลังกายกำลังใจและสติปัญญาด้วยความสมัครใจ	3.45	0.47	ระดับสูง

ตัวชี้วัด แบ่งปันสิ่งของทรัพย์สินแก่ผู้อื่น	3.03	0.51	ระดับสูง
ตัวชี้วัด ช่วยแก้ปัญหาหรือสร้างความสุขให้คนอื่น	3.56	0.48	ระดับสูง
โดยรวม	3.41	0.50	ระดับสูง

จากตารางพบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะโดยรวมในระดับสูง ส่วนผลการสะท้อนคิดเห็นของนักเรียน พบว่า รูปการเรียนรู้มีความเหมาะสมสามารถส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสาธารณะเพิ่มขึ้นได้

องค์ความรู้ใหม่

ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบบริการสังคมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน 2) วัตถุประสงค์ 3) ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 4) ระบบสังคม 5) หลักการตอบสนอง 6) ระบบสนับสนุนซึ่งด้านขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การเตรียมการ 2) ลงมือปฏิบัติการ 3) การสะท้อนกลับ และ 4) เฉลิมฉลอง

แผนภาพที่ 1 รูปแบบการเรียนรู้แบบบริการสังคมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะ

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ (Preparation) เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการของสังคมจากแหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามจุดประสงค์ของรายวิชา กระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมกันคิดวิเคราะห์ อภิปราย

หาแนวทางแก้ไขปัญหาย่างสร้างสรรค์ ร่วมกันวางแผนในการจัดกิจกรรมการบริการวิชาการแก่สังคมตามความต้องการของชุมชน และตามความรู้ ความสามารถและศักยภาพของตนเอง

ขั้นตอนที่ 2 ลงมือปฏิบัติการ (Action) เพื่อปฏิบัติการตามแผนการที่วางไว้ ซึ่งจะต้องเป็นการปฏิบัติอย่างมีความหมาย มีการบูรณาการทางวิชาการ มีการพัฒนาอย่างเหมาะสม

ขั้นที่ 3 การสะท้อนกลับ (Reflection) กิจกรรมที่แสดงถึงผลสะท้อน ได้แก่ การ อภิปราย การเขียนบรรยาย การอ่าน การแสดงความคิดเห็น โครงการนักเรียน และการนำเสนอ รูปแบบต่างๆ เป็นต้น

ขั้นที่ 4 เฉลิมฉลอง (Celebration) การให้ความสำคัญต่อโครงการ เพื่อให้ นักเรียนรับรู้ว่าการกระทำของเขามีความสำคัญโดยจัดให้มีการแสดงความชื่นชมต่อนักเรียน ครูและ ผู้สนับสนุนจากชุมชน เพื่อประชาสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีเพื่อ ความร่วมมือต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบบริการสังคมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน 2) วัตถุประสงค์ 3) ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 4) ระบบสังคม 5) หลักการตอบสนอง 6) ระบบสนับสนุนซึ่งด้านขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การเตรียมการ 2) ลงมือปฏิบัติการ 3) การสะท้อนกลับ และ 4) เฉลิมฉลอง การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ดีจะต้องสะท้อนวิธีการเรียนรู้ของบุคคล สอดคล้องกับจุดประสงค์และวิธีการประเมินผล สนับสนุนการมีส่วนร่วมมีลำดับขั้นตอนของการเรียนสามารถปรับใช้กับทุกระดับชั้นเรียนและความหลากหลายของกลุ่มผู้เรียน การกำหนดกรอบโครงสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของ Joyce, Weil and Calhoun (2011) ที่เสนอแนะไว้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและเหมาะสมนั้น ควรมีองค์ประกอบสำคัญได้แก่ แนวคิดทฤษฎีพื้นฐาน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การบรรลุประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้การตอบสนองและการปรับตัวของผู้เรียน กลวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มีสมรรถนะและความสะดวกเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติ เงื่อนไขบริบทแวดล้อมในการตอบสนองและการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนบรรลุผลในข้อมูลข่าวสาร ความคิด (Ideas) ทักษะ ค่านิยม วิธีการคิดและวิธีการปฏิบัติหรือการแสดงออกของผู้เรียน รวมทั้งการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการรู้คิด และงานทางสังคม เพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานของการเรียนรู้ ดังที่ ทิศนา ขัมมณี (Khaemane, 2010) กล่าวถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยการบริการสังคม ซึ่งมีตัวบ่งชี้ที่ชัดเจน 2 ประการ คือ ผู้สอนและผู้เรียน เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนโดยการบริการสังคมได้ผลมากยิ่งขึ้น ส่งผลต่อการปรับตัว หรือ การแก้ปัญหา ด้านการสื่อความหมาย ด้านการดำรงชีวิต ด้านการควบคุมตนเอง และด้านการสร้างสัมพันธภาพ (Suntonpong, 2019; Tunukum, 2019) อันจะส่งผลให้สามารถอยู่ร่วมกับคนในสังคมได้อย่างมีความสุข

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะด้านจิตสาธารณะโดยรวมในระดับสูง ส่วนผลการสะท้อนคิดเห็นของนักเรียน พบว่า รูปการเรียนรู้มีความเหมาะสมสามารถส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสาธารณะเพิ่มขึ้นได้ การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการเรียนการสอนโดยการบริการสังคม

จึงเป็นกระบวนการที่มีจุดเน้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดจิตสาธารณะ (Public Mind) กระบวนการวิธีดังกล่าวเน้น ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสโดยตรงที่จะทำกิจกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริงของผู้เรียน นอกจากนี้การเรียนการสอนโดยการบริการสังคมยังได้นำหลักการของ วีก็อตสกี (Vygotsky) ที่ให้ความสำคัญมากกับวัฒนธรรมและสังคม เขาเชื่อว่ามนุษย์ได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมตั้งแต่แรกเกิด ซึ่งนอกจากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติแล้วยังมีสิ่งแวดล้อมทางสังคม ซึ่งก็คือวัฒนธรรมที่แต่ละสังคมสร้างขึ้นมา ดังนั้นสถาบันสังคมต่าง ๆ นับตั้งแต่สถาบันครอบครัวจะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการทางเชาว์ปัญญาของแต่ละบุคคล (Gredler, and Shields, 2008) เพราะว่าการจัดการเรียนการสอนควรเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ (Learning by doing) เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้ง หรือการมีประสบการณ์จริง เพื่อให้ผู้เรียนได้สัมผัสสภาพความเป็นจริง และเรียนรู้ชีวิตของผู้อื่นในสังคม เรียนรู้การให้บริการ ตลอดจนสามารถไตร่ตรอง พิจารณาตนเอง และแสวงหาแนวทางในการทำประโยชน์ให้กับสังคมสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภรัตน์ รัตนมุกข์ (Rattanamuk, 2014) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมกับการสร้างความเป็นพลเมืองใส่ใจสังคม มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 2 ประเด็น คือ 1) สำรวจองค์ความรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม และ 2) สำรวจผลการจัดการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมที่มีต่อการเป็นพลเมืองใส่ใจสังคม โดยในกระบวนการเรียนรู้ นักศึกษาได้เข้าร่วมเป็นอาสาสมัครช่วยเหลือสังคมในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นกระบวนการที่กลมกลืนกับบุคคลทางสังคม นอกจากนี้เป็นเรื่องจิตอาสาแล้ว สิ่งที่มาจากการประสบการณ์การเป็นอาสาสมัคร ก็คือ “จิตสาธารณะ” อันเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของความเป็นพลเมืองใส่ใจสังคม การเรียนรู้เรื่องการเคารพสิทธิและหน้าที่ของแต่ละคน ความรับผิดชอบต่อสังคม ประเทศพร้อมก้าวเดินไปสู่ สังคมของปวงประชา สอดคล้องกับงานวิจัยของอ้อมใจ วงษ์มณ (Vongmonta, 2010) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะ ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า แนวทางเสริมสร้างจิตสาธารณะได้แก่มหาวิทยาลัยควรปรับปรุงหลักสูตรด้วยการเพิ่มรายวิชาการเมืองการปกครองโดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของพลเมืองควรมีกิจกรรมการรณรงค์เพื่อสร้างจิตสำนึกสาธารณะควรจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่ส่งเสริมให้นักศึกษาทั้งไทยพุทธและไทยมุสลิม ได้มีกิจกรรมร่วมกันให้ควรเน้นการเรียนการสอนที่เป็นลักษณะของกิจกรรมมากขึ้นจัดให้มีการเรียนการสอนแบบร่วมมือ เป็นต้น ทั้งนี้ การสร้างจิตสำนึกให้นักเรียน การปลูกฝังความรับผิดชอบต่อสังคมผ่านกระบวนการเรียนการสอน การทำกิจกรรมและคู่มือต่าง ๆ สร้างจิตสำนึกให้นักเรียนรักสังคม รู้จักการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจ มีจิตอาสาโดยปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก เริ่มจากความรับผิดชอบต่อง่าย ๆ ในชีวิตประจำวัน และควรหากิจกรรมที่เหมาะสม ไม่เกินความสามารถให้นักเรียนได้รู้จักคิด ได้ตัดสินใจสร้างวินัยและฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติต่อไป (Chantawee, 2020) นอกจากนี้ยังต้องมีการประยุกต์ศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ดังงานวิจัยของพระครูวินัยธร สุริยา สุริโย (Phrakruvinaidhorn Suriya Suriyo, 2019) การประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการสร้างกิจกรรมการฝึกอบรมประกอบด้วย หลักเบญจศีล และเบญจธรรม และแนวทางการสร้างกิจกรรม ประกอบด้วย 1) ปลูกให้ต้น 2) ปั่นแต่งศรัทธา 3) ปลูกปัญญา 4) ปรับสู่ภาวนา และ 5) ปั่นความสุข เป็นกระบวนการที่นำไปสู่การเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อไป

สรุป

การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบบริการสังคมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 การมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการมีจิตสาธารณะที่เหมาะสม ตลอดจนเป็นบุคลากรที่ดีเหมาะสมของครอบครัว สังคมและประเทศต่อไป ซึ่งผู้ที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมของเด็ก ได้แก่ บิดามารดา ครู และเพื่อนร่วมวัยเดียวกันรวมทั้งสื่อมวลชนด้วย ตามลำดับ หากครอบครัว ครู เพื่อนร่วมวัย และสื่อมวลชน ได้ถ่ายทอดความมีจิตสำนึกที่ดี มีจิตสำนึกต่อสาธารณะสมบัติส่วนรวมให้แก่เด็กอย่างสม่ำเสมอ เด็กก็จะซึมซับเอาคุณลักษณะที่ดีนี้ติดตัวไป ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชนและสังคม สอดคล้องกับกรอบเป้าหมายหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมมีศักยภาพในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 รูปแบบการเรียนรู้แบบบริการสังคมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จะต้องมีการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนโดยให้นักเรียน ได้มีส่วนร่วมในการติดต่อประสานงานร่วมกันกับชุมชนด้วย บทบาทหน้าที่ของผู้สอนเป็นเพียงผู้ประสานงานระหว่างชุมชนกับนักเรียนโรงเรียน

1.2 ขั้นการนำเสนองานหน้าชั้นเรียนเป็นอีกวิธีหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงแนวความคิดวิธีการแก้ปัญหาของนักเรียน ความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง

1.3 รูปแบบการเรียนรู้แบบบริการสังคมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นรูปแบบการเรียนรู้อีกรูปแบบหนึ่งที่เป็นทางเลือกที่ผู้สอนสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมและสามารถนำไปประยุกต์ปรับใช้ได้ตามความเหมาะสมของผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในข้ออื่นๆ เช่น ซื่อสัตย์สุจริต อยู่อย่างพอเพียง เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบคุณลักษณะจิตสาธารณะกับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะของนักเรียนและพัฒนาหรือปรับปรุงในการนำไปใช้ในรูปแบบการเรียนรู้ร่วมกับรายวิชาอื่นๆ

References

- Chantawee, B. (2020). A Study of Responsibility Development of Students in 21st Century Opportunity Expansion School in Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Education Service Area Office 1. *Journal of Arts Management*, 4(1), 23-33.

- Chantawee, B., Udomsak, P. V., & Sritrakarn, T. (2020). A Study of Responsibility Development of Students in 21St Century Opportunity Expansion School in Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Education Service Area Office 1. *Journal of Arts Management*, 4(1), 23-33.
- Fogarty, R. (2006). *Problem-based Learning and Other Curriculum Models for the Multiple Intelligences Classroom*. New York: Lawrence Erlbaum Associates.
- Gredler, M.E., & Shields, C. (2008). *Vygotsky's Legacy a Foundation for Research and Practice*. New York: The Guilford Press.
- Khaemane, T. (2010). *Art of Teaching*. (12th ed.). Bangkok: Dansuttha Printing.
- Kolb, D. A. (1999). *Experiential Learning*. New Jersey: Prentice Hall.
- Office of the Education Council. (2005). *National Education Standards*. Bangkok: Office of the Education Council.
- Office of the National Economic and Social Development Board. (2007). *National Economic and Social Development Plan No. 10 (2007 - 2012)*. Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Board.
- Office of the National Education Commission. (2002). *National Education Act B.E. 2542 and Amendment B.E. 2545 (The second one)*. Bangkok: Office of the National Education Commission.
- Pantumanawin, D. (1995). *Ethical Tree Theory of Research and Human Development*. Bangkok: National Institute of Development Administration.
- Payogo, P.S., Phumphonkhochasorn, P. & Kumchusang, P. (2020). National Educational Standards and Educational Administration to Comply with International Standards. *Asia Pacific Journal of Religions and Cultures*, 4(1), 31-39.
- Phra Phaisan Wisalo. (2001). *Way of Thai Life Series 4 Civil Society and Cultural. Community*. Bangkok: Ruen Kaew Printing.
- Phrakruvinaidhorn Suriya Suriyo. (2019). Application of Dharma Principles in Creating Moral Training Activities for Youth Camps. *Journal of MCU Peace Studies*, 7(6), 1606-1619.
- Prachumchai, S., & Anghirun, H. (2020). The Jolly Phonics Camp to Enhance Lower Elementary Students' English Pronunciation at the Highland Schools in Phetchabun Province. *Journal of Multidisciplinary in Humanities and Social Sciences*, 3(2), 273-286.
- Rattanamuk, S. (2014). *Service Learning Citizenship Active Citizen Civic Education Active Learning*. Bangkok: Thammasat University.

- Suntonpong, B. (2019). Family Role on Social Skills Development of Autistic Children in Dome Nursery School under the Office of the Basic Education Commission, Bangkok. *Journal of Arts Management*, 3(2), 69-82.
- Thitipasitthikorn, P. P., Yusamran, P., & Sodprasert, S. (2020). Conscious Building the Good Citizenship in Community development and Urbanized Buddhist Community in Nakhon Pathom Province. *Journal of Multidisciplinary in Humanities and Social Sciences*, 3(1), 63-80.
- Tunukum, S. (2019). Demand for Services as Perceived by Parents with Special Needs Nan Panyanukul School. *Journal of Arts Management*, 3(1), 33-42.
- Vongmonta, A. (2010). *Factors Affecting Towards Public Mind of Prince of Songkla University's Students*. (Research Report). Prince of Songkla University.
- Wattanathamsiri, P. and Sanjohn, S. (2000). *Desirable Thai Consciousness*. Bangkok: October Printing.